

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " jum. anu 2 „ 50 „
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „
" " " " „ j. a. 3 „ 50 „

Pretiulu insertiuniloru :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele sè se adreseze la Redac-
tiunea dela

„BISERIC'A si SCOL'A"

Ér banii de prenumeratiune la

„TIPOGRAFI'A DIECESANA IN ARAD.”

Necesitatea si important'a culturei intelec- tuale si morale a clerului.

O vóce energica s'a redicatu in săntulu si-
nodu alu bisericei autocefale ortodoxe romane pen-
tru cultur'a morală si intelectuala a clerului ro-
mânu, vocea eruditului si infatigabilului prelatu,
Episcopu Melchisedec! Cultur'a clerului a fost si
a remasu pana astadi obiectulu celor mai se-
riose ingrigiri la tóte natiunile culte si civilisate;
totu astfelui trebue se fie ea si pentru natiunea
romanésca, in generalu, si in deosebi pentru statulu
românu. Noi am datu ~~o~~ alta ocasiune expresiune
indignatiunei de starea actuala a clerului din
Romania, atât in respectulu culturalu cătu si in
celu moralu, si am cerutu cu insistencia ridicarea
valórei si a prestigiului seu moralu mai cu sama
vediend potopulu unei culturi si civilisatiuni cor-
rupte, inundând pamentulu stramosiescu, si ame-
nintiand existenti'a nationalitatii nóstre!

Astadi insa bucuria si mânăarea nóstra
aparu cu atâtua mai mari, cà afacerea instruirei
si educatiunei clerului forméza una din proble-
mele cele mai importante a-le săntului sinodu.
Directiunea si form'a in care sè se propage cultur'a
clerului românu sunt indegetate in *memoriulu* Prea săntitului Episcopu Melchisedecu,
cetitu intr'una din siedintiele Sântului Sinodu.
Aci espune Preasant'a Sa cu o claritate exem-
plara si elegantia rara, sublimele idei si inaltele
conceptiuni in privint'a culturei religiose si scien-
tifice a clerului, atâtua de multu simtita in bise-
eric'a româna ortodoxa. „Clerulu românu, dice In.
P. S. Sa, trebue se aiba convingerea, cà mai
ântaiu de tóte elu este urmasiu alu Apostoliloru,
elu, ca si densii, trebue se predice religiunea, in
scóla, in biserica, in adunarile particolare, se-o
apere, se mustre, se dogenésca, cum dice Aposto-
lulu, pre cei neintelepti, cu vreme si fara de
vreme, si in totu loculu, se dea in viati'a si fap-

tele sale exemplu pre cát de devotamentu religiosu
pre atât'a si de inalta moralitate evangelica," etc.
Conclusiunea finala, ce face in sirulu ideiloru si
a inaltelor sale cugetari este : solicitarea si in-
tervenirea săntului Sinodu la guvern, pentru in-
fintiarea si organisarea definitiva a facultatii de
teologie in Bucuresci.

Intr'adeveru, esprimandu-ne cu cuvintele
Preasântului Prelatu, nu este demnu de Regatulu
ortodoxu alu Romaniei si de biseric'a lui autocefala
ca starea actuala a clerului românu se con-
tinue si mai departe. Statulu românu nu pote se
remâna pe viitoru indiferentu de cultur'a cleru-
lui seu, fara a se face culpabilu de nepasarea
pentru cultur'a poporului insusi. Biserica româna
a facutu si chiar astadi face inmense servitie sta-
tului, ba, atingandu aci secularisarea averiloru
monastiresci, lui incumbe o indoita datorintia in
privirea promovarei scopurilor religiose si cul-
turale a bisericei.

Infintiarea unei facultati de teologie in Bu-
curesci este reclamata chiar si de interesele bis-
ericsei nóstre, a romaniloru ortodoxi diu Austro-
Ungaria, càci cultur'a teologică a clerului românu
trebuie inlesnita si facuta accesibila pentru tóte
bisericele românesci. De aceea noi trimitemu cele
mai respectuoase inchinatiuni Preasantitiloru mem-
bri ai Sântului Sinodu, cari conlucra cu sfatulu
si cu intelepciunea loru pentru infintiarea facul-
tatii de teologie.

Cu acestea terminand modestele nóstre re-
flesiuni, lasamu ca se urmeze aci interesantulu
memoriu alu Preasantitului Episcopu Melchise-
decu, asupra culturei morale si intelectuale a cle-
rului românu, pe care î-l recomandamu in deo-
sebita atentiu cetitoriloru, find elu de unu cu-
prinsu fórte instructivu si pentru clerulu nostru,
care, ori-cum vom privi lucrulu, lasa inca fórte
multu de dorit u in privint'a disciplinei si a cul-
turei religiose.

Inaltu Prea Sfintite Stăpâne!

Prea Sfintitiloru Parinti!

si

Domnule Ministre!

De multu mi-am pusu eu acésta intrebare: pentru ce tóte natiunile, fie barbare, fie civilisate, tot-déuna au avutu si au o Religiune, o Biserica, unu cleru, séu o clasa de ómeni pusi in serviciulu religiunii? Si éta ce convinctiune am dobândit. Omulu, pentru ca se pótá trai in societate, ca fiintia rationala si libera, si ca societatea omenésca se prospereze si se procure fie-carui membru alu ei o parte din acea prosperitate comună, are trebuintia mai antaiu de tóte a fi pusu in legatura morală cu Creatorulu seu, Dumnedie, dela carele elu sè se inspire in curgerea vietiei, si cu a caruia vointia si legi eterne elu se conformeze lucrările sale omenesci, asia ca elu se presinte in sine dupre putint'a sa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu pe pamentu. Cu alte cuvinte: In omu trebuie sè se desvolte mai antaiu de tóte simtiulu religiosu si consciinti'a morală, carea se pótá dirige la binevoind'ia si lucrarea omului in viati'a sa si se-lu ferésca de rele, care ducu la pierdiare si individualu si societatea. De aceea odata cu societatea s'a instituitu si Biseric'a, ca depositara a invetiamentului religiosu si moralu, precum si clerurulu, ca dascalu, carii se propage si se desvoltă in societate simtiulu religiosu si principiele morale, de care societatea are trebuintia pentru desvoltarea si prosperarea sa.

Éta dar, mi-am disu, care este rolulu Bisericei si alu servitorilor ei in societate: Dascal'a in sfer'a religiunii si a moralei. Éta pentru ce Domnulu Christosu a disu Apostoliloru: Voi suntetu lumin'a lumiei, voi suntetu sarea pamentului. Unde nu-i lumina, totulu se intuneca; unde nu-i sare, acolo vine putrejunea.

Totu ómenii geniali, toti organizatorii, si reformatorii societatilor omenesci au recunoscetu, că omenirea nu póté prosperá altfelui, de cát avend de baza a activitatii sale credinti'a in Dumnedieire, credinti'a in nemurirea sufletului și in viati'a eterna dupa mórtea corpului; că dupa mórte fiecare omu are se dea séma creatorului seu despre faptele, ce a seversitu in viati'a actuala; că faptele omenesci trebuie se fie conforme cu vointi'a si cu legile stabilite de creatoru in natura. Pe aceste credinti se basaza legile si institutiunile cele binefacatóre ale societatii. Fara densele nu este in stare nimene a guverná omenirea; ea devine selbatica si feroce, perde tipulu si asemenarea lui Dumnedieu. Acésta convingere a tuturoró ómenilor profundi-cugetatori este si a fost tot-déuna asia de puternica, că ei n'au incetatu a sustineea cu tóte puterile loru prestigiu Religiunii si alu moralei. Asia Domnitorii, că si particularii au infinitatut pretutindinea Biserici, le-au inzestrat cu mijloace materiale, pentru a inlesni căt se póté mai multa propagarea adeverurilor religiose si morale. Au infinitatut Monastiri, ca centruri de cultura religioasa si morală, unde necontenitul sè se pótá forma dascali, carii se propage religiunea si moral'a. S'au sirguitu a radica si sustineea prestigiu clerului, ca elu, căt mai neimpedecatu si mai cu dragu se pótá implini gréu'a misiune de predicatoriu alu religiuniei si moralei. Si in adeveru, Biseric'a pretutindinea a fost unu puternicu motoru alu civilisatiunii si desvoltarei omenirei, mai cu séma in statele crestine.

Tot de acésta socotintia au fost si Români, dela mare pana la micu, in tóte epocele esistentiei nóstre nationale. Cele mai vechi, mai numeróse si mai insenate monumente nationale ale nóstre sunt Monastirile si Bisericile. Nu este nici unu locu, in care sunt grupati Români, fie orasiu, fie satu, fie unu catunu chiar micu, unde se nu se inaltie un'a séu mai multe Biserici cu cele de trebuintia pentru servitiulu religiosu. Domnii, boerii, negotiatorii, mosnenii, tieranii muncitori, toti pare că s'au intrecutu a-si pune obo lulu loru in servitiulu Dumnedieirei pentru binele omenirei. Prin credinti'a loru religioasa, propagata de Biserica, s'au inspirat u ei in faptele loru eroice, si in suportarea greleloru ispite, nenorociri si primejdii, ce au cursu multe secole asupra natiunei nóstre. La ei ideea de nationalitate a fost contopita cu Religiunea. Monastirile cu deosebire au fost iubite si respectate de tóti. Ei acolo capatau noué forție morale intru suportarea nevoiloru si greutatiloru. Ele multu timpu au fost la noi scóle de pietatea si morală creștina. Ele ne au datu pastorii cei mai insemnati ai bisericei: Mitropolitii si Episcopii, carii mai tot-déuna au fost modele de virtuti crestinesci; ba unii dintre densii s'au destinsu chiar si prin cultura intelectuala, si s'au facutu motorii culturei nóstre nationale. Acésta mare basa morală a societatii — credinti'a religioasa, cu carea s'a ilustratn tiér'a nostra si stramossii nostri, esista si astadi in convingerea marei majoritati a poporului nostru in tóte clasele. Dovada avem, că si acum, ca si in trecutu vedemu necontenitul radicandu-se templuri frumóse, la care cu placere contribue toti dela mare pana la micu, si prin orasie si sate. Dar ceea ce ne lipsesce este dascal'a bisericésca, adeca predica Religiunii si viati'a conforma cu principiele morale a-le religiunii crestine, mai antaiu de tóte in cleru; căci elu trebuie se fie in acésta privire *lumin'a lumiei si sarea pamentului*. Acésta lipsa este cu atâta mai vedita, cu cát in timpulu nostru ideele subversive a-le unoru nenorocite doctrine noué si inumane capeta pe tóta diu'a mai multu teremu in tierile cele culte, si de acolo, fara nici o trebuintia a societatii nóstre, se furisiéza si la noi, si acaperéza mintile si inimele, mai alesu ale tinerimiei neesperiente, carea firesce este iubitóre de novisme.

In acésta positiune amenintiatóre, nu este destulu, ca clerulu nostru se stea in positiunea sa elironomisita din trecutu, de a urmá numai prescriptiunile pentru seversirea cultului divinu prin Biserici, si apoi a-si cautá de a-le sale proprii interese. Clerulu român trebue se aiba convingerea, că mai antaiu de tóte elu este urmasiu ala Apostoliloru, elu, ca si densii, trebue se predice Religiunea, in scóla, in Biserica, in adunarile perticulare, se o apere, se mustre se dojenésca, cum dice Apostolulu, pre cei neintielepti cu vreme si fara de vreme, si in totu loculu, si se dea in viati'a si faptele sale exemplu pre cát de devotamentu religiosu, pre atât'a si de inalta moralitate evangeliica, ca vedienda ómenii faptele lui cele bune se marésea pre Tatalu cerescu, precum dice Sânt'a Evanghelie, si sè se indemne si ei a urmá exemplulu celu bunu.

Se intielege, că preotulu, ca se pótá stá cu demnitate pe acésta inalta trépta a positiunii lui, inalta si primejdiosa, trebue se fie cu multa ingrijire preparatu, instruitu si educatu. Trebue se fie, cum dice Apostolulu, inarmatu cu tóte armele lui Dumnedieu, cu alte cuvinte — î-i trebue o mare cultura

intelectuala si morala, cu deosebire teologica si disciplinara. De aceea vedem in toate Statele crestine civilisate, alaturea cu alte institute de educatie si instructie, scole si institute teologice, sub deosebite numiri, pentru instruirea si educarea speciala a clerului.

Acesta mare trebuintia de o ingrijita cultura a clerului se va face si mai simtita, cand ne vom stramută cu gandirea in mijlocul poporului muncitoriu, a poporului, carele este temelia tierei. Acestu bunu poporu, fiind din prunie si pana la mörte ocupatu cu munca, pentru hran'a sa si pentru a tuturor claselor societatii, elu nu are timpu, cand să se ocupe cu cultur'a sa spirituala, afara de Dumincii si serbatori, cand se duce la Biserica. Biserica dar este scol'a lui; acolo trebuie se i-se dea lui lectiele trebuitore, pentru cultur'a lui spirituala, acolo trebuie se i-se innobileze sufletulu si inim'a; se i-se comunice provisiunea necesara de cunoscinti si sentimente, pentru imbarbatarea lui, pentru apararea lui de ispite, pentru domolirea pasiunilor selbatice, pentru regularea vietiei lui si pazirea de viti. Pretulu trebuie se fie conductorulu moralu, pedagogulu educatoriu si invetiatoriu alu poporului. Fara acesta facie aprinsa in intunericulu ignorantiei si alu inmoralitatii, ce infasiura si inabusiesce spiritulu si sufletulu poporului de josu, elu devine usioru prad'a vitiilor; relele deprinderi si lips'a de principii sanatosse îlu impingu la destramari si la crime, care sgudue intrég'a societate.

Trebuint'a de o cultura mai mare a clerului in timpulu modernu s'a simtitu de multu timpu si in tiéra nostra. De aceea s'au inaintiatu in toate eparchiele căte o scola pentru cultur'a clerului, unele mai timpuriu, altele mai tardi, si prin legi s'a opriu a-se radicá la trépt'a preotiei alte persoane, afara de cei, ce vor fi seversitu cursurile seminariale. Dar o marturisescu cu dureri mare, că seminariile nostre, afara de mici exceptiuni, care trebuie se le socotim de fenomene extraordinare, n'au datu inca ródele asteptate dela ele: Elevii, ce esu din ele, sunt mai de tot nepreparati pentru marea servire a conducerii spirituale a parochienilor; fara cunoscintia a Santei Scripturi, si a canónelor, fara sentimente religiose, fara dsvotamentulu apostolicu de a servi măntuirei fratilorloru lor, fara cunosciintia de marile datorinti morale, ce ie a asupra-si unu preotu inaintea lui Dumnedieu si a ómenilor. Acesti preoti seminariisti nu ducu cu sine la eparchie lor, de căt facultatea de a seversi cultulu divinu Duminecile si Serbatorile si celealte orandueli bisericesci, cu care traditionalu suntu deprinsi bunii crestini Romani. Adeca, tot aceea ce faceau si preotii neseminariisti mai dinainte. Inim'a si inteligint'a poporului sta inca necultivata, ca unu pamantu intienit, ce astépta plugulu si sementia cea nobila, ca ea se rodésca spice frumóse in locu de burueni.

Causele, pentru care nu se ivescu la noi inca lucratori in vi'a Domnului, ca se me esprimu cu evintele Santei Scripturi, sunt mai multe; dar acum me voiu margini numai la un'a, carea o credu principala; ea este, că noi nu avem inca prin seminarii, afara döra de prea mici exceptiuni, nu avem, dicu, profesori, carii se pota formá buni si devotati pastori ai turmei lui Christosu. Nu poti se ceri dela elevi mai multu, de căt ei au dobandit ulei invetiatorii lor; căci, precum dice Sánta Evangelie, ajunge ue nicului se fie ca dascalulu seu. Profesorii nostri prin

seminarii sunt cea mai mare parte recrutati dintre elevii altoru scole secundare din tiéra; ei pot că nici au gandit u vre-o data, că au se lucreze pentru a da tieri buni pastori spirituali, nici la mijloccele cu care se poate ajunge acesta. Profesorii acestia nu se tienu datori, de multe ori, nici a da exemple bune prin viat'a lor, nici a respecta Biserica si institutiunile ei, ba am cunoscutu profesori prin seminarii, carii luau in deridere institutiunile bisericesci si cultulu divinu. Am cunoscutu chiar directori de seminarii, carora cu deosebire le este incredintata dirigerela educatiunei clerului tieri, adeca formarea apostolatului romanescu, dar carii n'au nici o idee despre marea loru misiune; de aceea traescu si lucrăza in modulu celor mai ordinari ómeni, ca cum n'ar avea pe consciintia lor nici o sarcina, nici o respondere morală inaintea lui Dumnedieu si a tieri. Ródele au fost triste. Tecaud cu vederea actele, voi aminti o proba actuala de róde a-le seminariilor reu dirigiate.

In anulu acesta s'a ivit u si continua in Iasi o fóie intitulata „Destepptarea,” destinata pentru destepptarea preotilor, adeca pentru cultur'a si luminarea lor. Redactorii acei foi, pre căt m'am informatu, sunt niste elevi seminariisti, carii urmează cursurile la universitatea din Iasi. Cetindu scrierile loru, vede cineva, că sunt intelligenti, poseda o dosa bunicica din cunoscintiele culturei generale, au talente de a deveni scriitori buni. Dar ceea, ce le lipsescu cu totalu, sunt cunoscintiele teologice, de si ei se nimescu pe sine „teologi.” Ei nu au idee de institutiunile bisericesci, de istoria bisericesca, de insemnatatea cultului divinu, de canónele bisericesci, de adeveratulu intielesu si spiritu alu Santei Scripturi, de scopulu celu mare alu Religiunei crestine in nemul omenescu, de menirea servitorilor. Bisericei in societate. De aceea fóia lor este plina de ideele cele mai eronate, de restalmacirile cele mai cuteszatore a-le canónelor si Scripturei, de hule revoltatore contra institutiunii monachicesci a Bisericei crestine, de defaimari asupra institutiunei Sántului Sinodu alu Bisericei nostre si asupra regulamentelor lui, asupra cultului divinu si a cartiloru nostre bisericesci. Ei d. e. ar vrea ca să se lepede si se formeze cultulu divinu alu Bisericei nostre ortodoxe, conform cu ideele si trebuintele actuale a-le societatii, cum o intielegu ei, pot că dupre teoriele lui Darwin, si dupre metafisic'a reposatului Conta, si multe alte idei destrabale si nerumegate a-le unor imaginatiuni aprise si neregulate de experientia si practica vietiei.

Eta inaintea ochilor nostri consequentele unui invetiamentu seminarialu defectuosu si reu dirigiatu.

Seminariile nostre deci ceru imperiosu a-se inzestrá cu directori si profesori bine formati si in ramulu sciintificu teologicu, si in partea practica a educatiunii morale a clerului, barbati, carii se fie in stare a formá, nu resrvatitori, ci mangaiitori, luminatori si moralisatori ai poporului, si conductori la mantuire pe caile Bisericei intemeiate de Domnulu nostru Iisusu Christosu pe pamantu, Biserica carea legă pamantulu cu ceriul, pre omu cu Dumnedieu.

Acesta stare imperfecta a seminarielor de multe ori a atrasu luarea aminte a Sántului Sinodu, carele a esprimatu dorintia de imbunatatirea loru, si a elaborat u mai multe proiecte, dar töte au remasu zardnice, cu töte promisiunile Ministrilor de culte, ce s'au succedatu unii dupa altii. Lasand altele de o camdata voi aminti ca cea mai urgenta imperiosa

—trebuinti'a de a-se infiintia o facultate teologica in Romani'a, pentru a-se putea in ea forma mai antaiu de toté buni profesori si directori de seminarii. Asemenea facultati sau institute inalte teologice sunt in toté staturile crestine civilisate. Numai noi nu o avem inca; de si ea este neaperata pentru clerulu inaltu si pentru profesorii dela seminarii; desi ea este imperiosu ceruta de legea nostra organica fundamentala bisericésca, carea la art. 2 legiucesc: „Dupa trecere de douedieci ani dela promulgarea acestei legi... spre a putea fi radicati la demnitate de Mitropolitul său Episcopu, candidatii vor trebui se poséda titlulu de licentiatu, său de doctoru in teologie dela o facultate de teologie ortodoxa.“ In puterea acestei legi si a imperiosei trebuinti de acésta facultate, Sântulu Sinodu au cerutu in multe randuri infiintarea ei, si doi Ministrii trecuti ne-au asigurat, că s'au si luatu dispositiuni pentru a-se prevedea in budgetulu Statului. In urmarea acestor asigurari din partea Ministrilor s'au facutu in cleru o mare sensatie de bucurie, o multime de tineri, doritori de studiulu teologiei, si-au manifestatu dorintele loru de a-se inscrie la cursurile facultatii; chiar tineri romani din tierile vecine au manifestatu dorinti'a loru de a veni se asculte cursurile teologice la facultatea romana. Mai multi profesori s'au arestatu gat'a de a predá cursurile gratisu, pana ce guvernul va luá dispositiunile sale pentru infiintarea facultatii teologice. Inaltu Prea Santitulu Mitropolit Primatu s'a pusu in fruntea acestei miscari noble, si prin o frumósa solemnitate publica in sal'a Senatului, in presenția Ministrului de Culte si a unui numerosu publicu, s'a declarat u acésta facultate deschisa. De atunci a trecutu unu anu; cursurile s'au urmatu regulatul de unu mare numru de tineri, de preoti si diaconi din capitala, carii au trebuitu se se lupte cu o multime de greuntati, neavendu nici localu, nici unu felu de inlesniri. Cursurile se tienéu nóptea intrun'a din salele dela Universitate, cand ea era desarta; caci diu'a era ocupata de alte cursuri universitare. In budgetulu anului trecutu nu s'au pusu nimic'a pentru facultatea teologica, ceea ce a facutu pre unu Domnu deputatul se intrebe pre D. Ministrul de Culte: pentru ce n'a pusu nimicu in budgetu pentru acea facultate, pre carea D-lui o a deschis? Domnulu Ministru a respunsu, că inca nu s'a hotarit de Sinodu loculu, unde anume are se se infiintieze facultatea teologica, in Bocuresci său in Iasi; dar că va face acésta intrebare Sinodului in viitora sesiune, si apoi va regulá a-se trece ea in budgetulu anului viitoriu 1883. Si in adeveru Domnulu Ministru a facutu in sesiunea din Maiu trecutu a Sfântului Sinodu intrebarea despre loculu, unde trebuie a se asiedia facultatea teologica, si tot Sinodulu in unanimitate a respunsu, că acum de o cam data se se infiintieze numai o facultate teologica, si anume in capital'a Bocuresci. Intre acestea facultatea teologica continua subred'a ei esistentia, luptandu-se cu toté greutatile si lipsele.

Nu este demnu de Regatulu orthodoxu alu Romaniei si de Biserica lui autocefala, ca acésta stare trista a invetiamentului teologicu se mai continue; ca tinerii, doritori de acestu inaltu studiu, se nu-potá face in tiér'a loru, si se amble cautandu-lu prin alte tieri. Legea organica bisericésca si trebuintiele practice, precum am vediutu, î-lu reclama imperiosu.

Se dice, că pedic'a ar fi, că guvernul nu are fonduri disponibile pentru infiintarea facultatii teo-

logice. Chiar asia de ar fi, totusi ea se poate infiintia immediatul, cu fondurile esistente si prevediute in budgetu. Eta cum: in capitala avem doue Seminarii: unul e alu Statului, altul alu repausatului Mitropolit Nifon. Ne este destulu unu Seminariu, anume acelu Nifonian, atât pentru preotii de pe la sate, cât si pentru pregatirea elevilor, carii vor trece din Seminariu la facultate. Sé se prefaca Seminariulu Statului in facultate teologica. Déca trebuinti'a va cere, guvernul se adaoga o subventie ca ajutoriu la Seminariulu Nifonianu.

Pe temeiurile aici espuse, socotinti'a subscrișului este, ca Sântulu Sinodu se róge pe Inaltu Prea Sfintitulu Mitropolit Primatu, Presedintele Sântului Sinodu, ca se intervina si se staruésca la guvern, pentru imediata realisare a urmatorelor puncte, privitore la facultatea teologica:

1) Seminariulu Statului din capitala sé se prefaca in facultate teologica.

2) Sé se destine unu localu incapatoriu, unde sé se asieze facultatea. Acolo trebuie se fie intre alttele o Biserica si o gradina. Ar fi bine, ca localulul se nu fie in centrul orasiului, ci ceva mai retrasu. Nici prea departatul, ca se nu impede frequentarea cursurilor de catra personele, ce ar avea dorintia de a-se instrui.

3) Facultatea se aiba unu internatul celu putinu de 40 elevi, intretinuti de Statu, cu hrană, imbracaminte si cu toté cele trebuitore. Unul din profesori va fi Directorulu internatului si va locui in localulu facultatii pentru dirigerea si privigherea disciplinei si a educatiunei bisericesci.

4) Studentii se fie acolo educati cu cea mai ingrijita disciplina religiosa-morală.

5) Profesorii sé se aléga din acei, ce vor poséda titluri mai suficiente, si vor fi recunoscuti prin zelulu lor pentru instructi'a si educati'a tinerimei si prin viatia exemplara. Déca ei n'ar fi in numerul trebuitoriu, sé se aduca profesori din Bucovin'a, dintre personele, ce au terminat cursurile facultatii de acolo.

6) Tinerii romani, carii vor terminá cu succesu cursurile facultatii teologice, de dreptu vor fi numiti in posturile de Directori si profesori pe la Seminariele tieriei, in posturile de protoierei, de membrii ai consistorieloru, de ingrijitori pe la Bisericele cele mai inseminate a-le tieriei, si asia mai departe.

7) Nu este opritu si altoru tineri, pe langa bursieri facultatii teologice, a asculta cursurile facultatii, intru cât inse conduit'a lor morală va fi conforma cu disciplin'a ceruta de scopulu si prescriptiunile reglementare ale facultatii teologice.

8) Pentru ca, pana ce facultatea nostra va produce barbati capabili de a fi profesori la facultatea teologica si prin Seminarii, se nu fie lipsa de profesori atât la facultate, cât si prin Seminarii, sé se tramita pe fie-care anu macaru căte cinci tineri seminaristi, din cei mai buni si mai talentosi, spre a-se perfectiona in studiile teologice la facultatea dela Cernauti. Spre acestu finitul sé se scrie in budgetulu Statului sum'a de 10,000 lei, socotita burs'a unui'a de 2,000 lei pentru intretienerea lor si procurarea de cartile trebuitore.

Episcopu Melchisedec.

Discursu

Cetitu in conferintă preoiesca-invetiatorésca tienuta in Chitighazu, la 30. Octombrie st. v. 1882.

(Continuare si fine.)

On. conferintia! Privindu cestiunea luminărei poporului numai din acele doue puncte de vedere, sau reflectandu numai la frecuentarea scolei si a bisericei, usioru ar deveni cineva sedusu ca se speze de aici unu venitoriu de auru pentru poporulu romanescu. Dar déca luàmu in consideratiune pasii gigantici, cu cari inaintézia alte némuri, atunci sufletul nostru lu-cuprinde o dorere adanca, ne patrunde unu fioru mortalu cugetandu, că noi numai in venitoriu speramu se scie manuá poporulu nostru cu des-tula desteritate armele civilisatiunei moderne, adeca numai atunci, cand tóte isvórele de venite materiali voru fi proprietatea strainilor! Nu ajunge numai aceea ce doriramu in cele de susu pentru luminarea poporului nostru, din cauza că am intàrdiatu; si totu celu ce intàrdia, déca totusi voesce se fie partasiu la bunatatile ce sunt ascernute pre mess'a nemorirei, atunci trebuie se-si accelereze passii. Se recern dela noi inca multe on. conferintia, déca nu voimur se ne ajunga blastemulu nepotiloru sau celu multu alu stranepotiloru. Dupa-ce trupulu si spiri-tulu constituvescu finti'a omenésca ni-se receru incor-dàri manine pentru ca se aflàmu nisce midilóce oneste, prin care am potea imbunatati starea mate-rialu a poporului!

Bacco de Verulam a fost fericitulu pedagogu, care ni-a documentatu, că intuitiunea este calea prin care suntemu in stare se impartesimu altora cutare si cutare cunoșcintia; sau déca vrei se dai cuiva invertiatura, atunci la succesu te poti asceptá numai déca in directiunea recomandata lasi se premérge faptele-ti reali.

Avendu in vedere acestu principiu didacticu probatut, se vedemu cum am potea ajutá poporului, ca sè se emancipeze din miser'a stare materalia!

Scimus bine că la români, chiar si prin orasie, nu este casa fara de gradina. Te dore inim'a cand treci prin comunele nòstre si vedi gradinile gemendu in noianulu buruenilor. Luminatorii poporului sunt preotulu si invertiatoriulu; acesti'a sunt chiamati se arete poporului, de unde pòte scôte densulu venite mai sigure. Dar déca aude poporulu sfaturile bine voitorie ale conduceatorilor sei, si privindu la gradi-nele loru vede contrariulu, atuncia cand te mai aude a dou'a óra vorbindu, se fii bunu bucurosu déca ti-trage un'a din umeri si te lasa se vorbesci singuru! Lucrati-ve dar exemplarul gradinile, sediti pomii, cultivati albinele si viermii de metasa, iubili-toru frati preoti si invertiatori, si prin acésta ati arestatu că de o parte intielegeti pre Bacco, ér de alta că vi-sciti imbunatati de a dreptulu starea mate-rialu!

Ei! dar vremurile sunt grele, pamentulu ce-lu mai are poporulu in posessiune este insarcinata cu dàri ne mai pomenite; padurile, dela care aterna in multe privintia clim'a, se devastéza fara de mila, de unde urmèdia adese ori secerisiu atât de miseru, in cát nu e de ajunsu nici pentru sustinerea familiei, ne cum si pentru acoperirea darei inspamentatórie. De aici resulte, că poporulu fortiatu prin esecutori sau se incarca de datorii cu procente hotiesci, sau si-vinde pamentulu cu pretiu de batjocura; in amen-doue casurile trebuie se-lu ajunga pre bietulu ruin'a

materiale, prin urmara si cea morală. — Pentru ca se ajutàmu poporului in directiunea acésta, banulu nostru archipastorius recomanda se asiguramu veni-te bisericesci si se le-manipulamu intrunu moda ca se ajungemu a le-capitalisá, ca din venitul se solvymu pre toti oficialii confessiunali si se intindemu ajutorie la credintiosii cei lipsiti, pre langa perante bagatele, etc. — Intieleptiunea DVóstra siguru va afà modalitatea cea mai avantagiosa pentru realiza-rea inaltei dorintie. Eu din parte-mi vi-atragu buna-voitoria atentiune asupra urmatórei miele pareri modeste: La culesu (intielegu aici ori ce secerisiu) credintiosulu cu unu patrariu de pamentu se contribuésca o vica de grâu, secara etc., sau pretiulu acesti'a, si aceste contribuiri sè se adminisérerie la olalta cu averea bisericésca, ori sie si separatu; contribuirile sè se repetiésca in cát-va ani successive pana cand comun'a bisericésca s'ar tredi cu o avere, din ale carei procente sè se sustiena toti oficialii bisericesci. Cei fara de pamentu, prin o di de lncru potu agonisi baremu o jumetate de vica. Avearea acésta se pòte numele „fondulu confessiunulu romanu ortodoxu alu comunitatii bisericesci N. N.“ Din acest'a s'ar potea da usioru imprumuturi la credinciosii per-plesi, ca se nu ajunga pre manile nesatiosiloru de camatari!

Altu medilociu de a imbu-natati starea materiala a poporului ar fi, se-lu capacita-mu fara intrerumpere si se-lu aducemu acolo, ca se parasésca beuturile spirituóse netrebnice si sè se dedée la crutiare. Déca sfaturile cele blande ale preotului nu ajuta, atunci comitetulu parochialu dictedie pedepsele aspre la toti creștinii, cari vor cercetá crisme pana ce se cele-brédia sănta liturgia, sau se vor imbetá la crisme ori in alte locuri. Cu privire la crutiare, prin sfaturi blande li-se potu aduce inainte exemple, că devenindu betrani si neavendu pre ce pune man'a vor trebui se móra cu dile blastemati de intréga famili'a, etc.. De cumva credeti, că afacerea cu spirituósele nu apartiene in cerculu de activitate alu comitetului parochialu, atunci, ascultandu si aici de sincerulu si parintesculu sfatu alu P. S. Sale, doi, trei sau mai multi ómeni de omenie din comuna formede societate de moderatiune, si éta că si aici am ajutatu!

Poporatiunea tieriei nòstre cresce, de sî in nu-meru putienu imbucuratoriu; de aci urméra că pre incetulu agrii nu vor ajunge pentru fie-care ceta-tianu. Unu tata de familia are astadi o sessiune de pamentu, dar si 4 prunci. De nu se va cugetá de timpuriu, atunci tot insulu va eredi dela tatalu seu câte unu putrariu de pamentu; dar ce voru mosteni apoi fii loru? — Scimus on. conferintia că economia câmpului trebue sistata, din caus'a climei nefavoritória; atunci bietulu nostru muncitoriu pierde timpulu de-a nimic'a si ascépta ca sè se resbune. Ce facu inse pre timpulu acest'a neamurile mai civilisate? Acolo agronomulu, fiind impedecatu dela luerulu seu de câmpu, se occupa cu atare ramu din industria, căci timpulu este capitalu! Se capacita-mu si noi pre poporulu nostru ca se imbraciozeze industri'a, căci a deveni cinev'a calciunariu, messariu, cojocariu, pie-lariu, fauru etc., nu este impreunatu cu greutati ne-suportavere. Prin sfaturi bune si blande cugetu că am potea ajutá ceva si in sensulu acest'a. Déca va fi diligentu si crutiatoriu, parintele cu patru prunci pre unulu lu-pòte face omu mai alesu, pre doi indus-triasi, si éta că alu patrulea pòte eredi intréga se-siunea de' pamentu. Din „fondulu mai susu amintitul“

in totu anulu s'ar potea votá 50 fl. se dicemu, si eu acestia s'ar potea ajutá in casulu celu mai reu si 4 tineri, cari se dedica pentru cutare bransia industriala. Intieletiunea DVóstra va sci aflá siguru modulu de procedere, prin care se ajungemu la tient'a dorita! Se lucramu dara, că avem lipsa de clasa media, sau altmentrea dicendu se ne formámu burgesime, că fara de acésta nu se pote aventá nici unu poporu din lume. Èr pre unde a ajutatu Ddieu se avem cátte unu industriasiu, acolo se ne promitemu toti in modu solemnu, dar se indemnámu si pre altii ca se-lu sustienemu din tóta poterile, chiar si atunci cand ar fi in apropierea densului unulu mai bunu, dar de neamu strainu! Sunt si comercianti de ai nostri prin sate si orasie; se-i sprijinimu si pre acésta la tóta ocasiunea, că si prin acésta ni-inaltiamu pusetiunea materiala! Prin satele nóstre mai alesu jidovii sau alti straini provedeu comun'a cu sare, tutunu, luminari etc.; de ce se nu lucrámu intru acolo, că unulu dintre ai nostri se incépa atare professiune, medilociu siguru de esistintia?!

Multe de tóte ni-se imbia se le punemu in lucrare! Multe capitale insemnate jacu dinaintea nóstra si ne striga cu véoce inalta, dar noi nu le vedemus'au nu voiu se le audim! Tóte ascépta dupa o mana conduceatoria, pentru ca se pote fi puse in lucrare. Pentru ca se ni ajungemu scopulu, dupa care oftám, cugetu on. conferintia că ar fi recomandabilu se concredemu tóte in manile comitetului protopresbiteralu; acesta prin singuraticele comitete parochiali se incépa a pune in lucrare adi unulu, mână altulu din mediócele, care conduce la imbunatafírea sortii poporului nostru. Déca inse multele agende protopresbiterali, si apoi de alta parte parochiali nu ar permite comitetului să se ocupe si cu realizarea mai susu indicatelor pareri, atunci se dàmu voia libera comitetului din ambele categorii ca se coopereze pre langa sine si alti barbati, pre cari i-dore de sórtea poporului. Astfelui toti in unire se facemu ceva, că de vomu stá cu manile in sinu, atunci proletariatulu rafinatu, care ni-inunda tiar'a din apusu, unde nu mai pote gescheftui, siguru va trantí la pamantul pre poporulu, care aprópe de 2000 ani infrunta cu succesu valurile spulberate, ce se arunca cu vehementia si voescu se nimicésca naea romanismului!

In sensulu celoru espuse dorescu si eu, ca Ddieu se-si versu darulu seu asupra activitatii nóstre, se ni dee potere, ca in unire se potemu lucrá pentru fericea némului romanescu!

Teodoru Ceonțea,
prof. preparandialu.

Sântirea bisericei din Sistarovetiu.

Dumineca, diu'a de 14/26. Noemvre 1882, di epocala, di solemla, si memorabila si de buna aducere aminte, va remânea, si se va perpetua din generatiune in generatiune, nu numai la locuitori comunei Sistarovetiu, ci cutediu a afirma, că si óspetilor veniti aici din comunele invecinate.

Dar se vedemus pentru ce atribuimus acestei dile atâta insemnata? — Pentru că in acésta di s'a indeplinitu actulu santirei bisericei nòue in comuna Sistarovetiu, de catra Ilustritatea Sa Pr. S. Parinte Episcopu Ioanu Metianu, cu o pompa rara, cu o solemnitate ne mai vediuta si ne mai audită in aceste parti.

Presentarea Ilustratii Sale, in acésta comuna au reversatu mare bine cuventare, au facutu mare impre-

siune si inriurire morală asupra poporului, in cát, din neamu va remanea pomenitul ne uitatu si bine cuventatu in gura poporului!.

Ilustritatea Sa, inaltu prea Santitulu si bunulu nostru Episcopu, cát au intielesu din deputatiunea venita la Aradu, despre expresa si legitima dorintia a poporului seu credinciosu, — ne erutiendu neci ostenele, neci sacrifice din parte-si au bine voit u a escurge dinpreuna cu inalta-i suita in medioculu poporului seu iubitu, spre a-i impartasi in persóna cuvinte de bucurie si mangaere, edificatorele si parintescile sale invetiaturi! Sambata cu treunulu de diminétia au sositu dela Aradu Reverendissimulu Domnul secretariu si diaconu ceremonialu Ignatiu Papp, carele din preuna cu veteranulu si incaruntilu in merite parinte protopopu Ioanu Tieranu, insotitul apoi de Domnii Iosifu Suciu parochu si inspectoru scolaru din Lipova si Iosifu Vuculescu preotu din Sioimosiu, venira in fatia locului pentru a seversi vecernia cu priveghierea si utrenia dupa cum prescrie tipicula la asemenea ocasiuni estraordinare. Ceea ce au si urmatu dela 4 pana la $7\frac{1}{2}$ ore séra.

Dumineca deminétia la 4 ore prin sunetulu campanei si prin descarcarea unui tréscu s'au datu signalulu de plecare calaretilor cari aveau se astepte la podulu din Lipova sosirea trenului dela Aradu cu Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu. La 8. ore Ilustritatea Sa cu Reverendissimulu Domnul protosincelul Iosifu Goldisiu, ajungând la „gara din Radna“ fu intimpinatu si salutatu de pretorele cercului Lipovei, Ladányi si de parochulu si inspectorulu scolaru Cristoforul Giuchiciu.

Era de aci fu petrecutu de unu banderiu frumosu de calareti si mai multe carutia cu tot feliulu de notabilitati din Lipova pana la Sistarovetiu. Ajunsu aici la $9\frac{1}{2}$ ore intru sunetulu melodiosu alu campanelor si bubuitulu tréscurilor in naintea casei comunale — unde preotimea imbracata in ornatele de liturgisire si multimea poporului era postata asteptandu cu nerabdare sosirea inaltului prelatu bisericcescu — Ilustritatea Sa Prea Santitulu Parinte Episcopu dupa descalecarea din calésa fu felicitatu si bine ventat u de Dlu notariu Teodoru Suricescu, apoi de invetiatoriul Georgiu Bocu in urmatorii termini: „Ilustrissime si Inaltu Prea Santite Domnule Episcópe, Parinte Prea gratiósse!

„Cu inimile palpitându de bucurie, am asteptat u acestu momentu de fericire in care vedemus si potem saluta cu unu „Bine a-Ti venit“ — in persóna Ilustratii vóstre pre barbatulu doririlor, pre marele nostru arcipastorul Apostole prea demne alu bisericei si a scólei, Cicerone adeveratu alu multa cercului nostru neamu, carele a-Ti primitu pre umeri sarcina apostoliei, bine vestindu pretutindenea cuventulu Mantitorului, si carele urmandu mandatelor ereditate dela sanctii parinti, priveghiatii neincetatu ca o sentinela si nisuiti cu pasi gigantici di si nòpte pentru desvoltarea si inaintarea nóstra in cultura, si pentru buna starea morală, materiala si spirituala a turmei concrediuta archipastorirei Ilustratii vóstre!

„A-Ti ostenit u Ilustrissime si Inaltu Prea Santite Parinte! in medioculu nostru, pentru a asista, si a lua parte activa la santirea bisericei — a accesari Ddieu Sionu — care cu ajutoriul Tatalui cerescu, prin sirguintia poporului si zelulu neobositu alu conduceatorilor lui, astadi o vedem terminata.

„Tot odata si spre a afla progresulu său regresulu, indestularea său ne indestularea nóstra, pentru

ca apoi vediendu una séu alta din aceste, se ve bucurati séu ve intristati si Ilustritatea vóstra cu noi din preuna!

„Da, asia este, si neci nu pôte fi altcum ; pentru că nobila inima a adeveratului parinte, nu pôte fi linisita si odihnită, pana cand nu se convinge despre sórtea filoru sei !

„Dupa ce premiseiu aceste, ca de incheerea modestalui meu cuventu de bine ventare, am onore Ilustrissime si inaltu prea santite Parinte a Vi recomanda in inalta atentiu si buna vointia a Ilustritatii vóstre si a inaltei suite, pre locitorii comunei bisericesci Sistarovetiu ; pe unu poporu credinciosu, supusu, loialu, trézu, intieleptu si harnieu, — cari astadi adunati fiindu aici dela micu pana la mare, dela teneru pana la betrânu spre a da lauda si a inaltia rugatiuni ferbinti prea poternicului Ddieu pentru că si-au vediutu realisatu scopulu de multu doritu, si spre a Vi multiemi Ilustratii vóstre si inaltei suite, aducendu-ve tributulu recunoscintiei si alu admiratiunei ve pofteseu din adenculu inimei, ca provedintia Ddieésca se ve indelungésca scumpulu firu alu vietii, si spre bucuria, mangaerea, inflorirea si fala némului nostru se ve tienă intregu, sanetosu, fericitu si dreptu, indreptându cuventulu adeverului intru multi ani !“

Ilustritatea Sa dupa ce multiemi poporului au fost condusu eu procesiune in biserică, unde apoi dupa imbracare si-au luatu inceputulu servitiulu divinu pentru santirea bisericiei cu asiediarea mós-telor in prestolu, si imbracarea lui, apoi incangiu-rarea si stropirea bisericiei cu apa santita. Dupa ce s'au terminat consacrarea bisericiei s'a incepelu santa liturgie, la care au pontificat totu Ilustrata-te Sa Domnulu Episcopu cu o asistintia de 7 preoti si unu diaconu, si anume : Reverendiss. Domni : Iosifu Goldisiu protosincelu, Ioanu Tieranu protopopu, Ignatiu Papp secretariu si diaconu, Iosifu Suciu parochu din Lipov'a, Iosifu Vuculescu preotu din Siomosi, Zamfiru Conopanu preotu din Paulisiu, Georgiu Popoviciu preotulu din Petrisiu si Simionu Tomescu preotulu localu. Ceremoniele le-au cantat corulu vocalu alu plugarilor din locu, sub conducerea subsrisului. La finea liturgiei Ilustritatea Sa, au tinutu o cuventare escelenta si admirabila, luan-du-si de tecstu cuvintele : „Dómne iubit'ai frumsetia casei tale“ etc. care au tinutu mai bine de $1\frac{1}{2}$ ora si care au storsu lacremi de bucurie din ochii multor privitori si ascultatori, in cât am auditu din gura ómeniloru betrani dicéndu : inca neci odata n'au vorbitu noua omu ca acesta.“

Servitiulu divinu s'au incheiatu cu sarutarea crucei si stropirea poporului cu apa santita urmata de impartirea anaforei, dupa care Inaltu Prea San-titulu Parinte desbracandu-se de ornatele de litur-gisire, au mersu spre a face visit'a dlu notariu, ér dupa aceea din preuna cu inalta-sa suita si alte notabilitati din Lipova la Domnulu proprietariu si padurariu Meletiu Suciu, spre a lua parte la prandiul comunu, datu de Domnia Sa in onórea Ilustratii Sale si a óspetiloru adunati.

Sub darata prandiului s'an redicatu mai multe toasturi ; celu din tainu l'au ridicatu Ilustritatea Sa Dlu Episcopu pentru sanetatea Maestatii Sale imperatului si regelui Franciscu Iosifu I si pentru tóta casa Domnitóre, la care au respunsu Spectabilulu Domnu pretore Ladányi, apoi Dlu advacatu Rozinszki, Anyos judele regiu, Molnár subjudele regescu, mul-

tiemindu Ilustratii Sale in termini fórte magilitori pentru eminenta cuventare, si servitiele ce le presta poporului.

E de notatu si aceea, că sub durata prandiului, dreptu respunsu toasturilor au urmatu, mai multe salve de tréscuri. Éra dupa prandiu au venit in curtea Domnului M. Suciu lautaríi cu muzicele si tenerimea de locu improvisa joculu, care facu o mare placere atât Ilustratii sale, cât si celor lahti óspeti, cari prea raru vedu astfeliu de jocuri popo-rale tierenesci.

Dupa 4. ore Ilustritatea Sa dandu semnalulu de plecare, multimea carea éra ocupata cu joculu pana aci, parasi joculu, si intre cele mai frenetice ovatiuni de : se traésca si bubuitulu tréscurilor petrecuta pre multu doritulu óspe !

*Georgiu Bocu,
inventiatoriu.*

Unu respunsu.

„Unu asesoru consistorialu“ a aflatu de bine in nrulu 46 alu pretiuitiei foi „Biserica si Scól'a“ a aratá Onotatului publicu, că duoi comisari consistoriali au venit la conferintiele din Buteni si Ienopolea convocate prin cerculariu Prea Santiei Sale Dlui Episcopu din 25 Sept. a. c. nr. 1820, dar ambii au datu aicia de usie inchise ; face apoi conclusiunea, că concernentii protopresbiteri au dovedit u nesubordinare facia de superioritate si neinteresare fatia de oficiulu loru. Dupa enararea dlu asesoru, conclusiunea ar si avea locu. — Dar dlu asesoru se faca bine cand scrie pentru publicu se descrie lucrurile precum s'au intemplatu si se nu fia unilateralu. Expressiunile densului : „Nu sciu ce a fost pricin'a acestei intemplări“ . . . Nu e tréba mea cum s'a intemplatu. I-mi ajunge atâta, că faptulu e complinitu si inca tocmai precum se povesti“ . . . . expressiunile aceste dicu — sémena a arrogantia si a nepasare facia de altu deaprope alu seu, ceea-ce — mai vertosu cand lu-vorbesce in publicu — ar trebui se nu fia nici macaru la unu omu de rendu necumu la unu asesoru consistorialu.

„Intemplarea“ deci a fost asia, că conferintiele s'au convocat pe 18 respect. pe 19. Octobre. Eu sciindu că ómenii de pe aicia chiar la 18 si 19. Oct. pléca la têrgulu Aradului cu pôme, cu vinarsu si cu alte producte locali, éra intre acesti ómeni sunt multi preoti, cátiva inventatori, dar mai vertosu fruntasii poporului, fara de cari conferinti'a n'ar si fost completa ; de alta parte sciindu greutatea, cu carea ómenii din ppbiteratulu Ienopolei caletorescu la Ienopolea, unde éra convocata conferinti'a acelui tractu (caci spre orientarea On. Publicu cauta se deslusiescu, că comunele din ppresbiteratulu Ienopolei tóte sunt mai aprope de Buteni de cât de Ienopolea si că dela Iosasiu-Zimbru-Dulcele pana la Ienopolea e cale mai de o di si inca peste Buteni, asijderea si din celelalte comune cu acceptiunea. Repsigului — cand caletoresce cineva la Ienopolea, cauta se tréca au prin Buteni, au prin Sebisu si Sebisiulu e cale numai 20 minute dela Buteni ; — din aceste considerante am intrevenit la Prea Santi'a Sa Dlu Episcopu ca sè se invoiésca, ca conferintiele sè se imbine intr'un'a si acést'a sè se tienă in Buteni ca in loculu centralu, precum s'a facutu asta si in anulu trecutu, éra terminulu sè se stramute pe dupsa tergulu Aradului.

Preas Santi'a Sa s'a invoitu si m'a insarcinatu a convocá pe terminu mai potrivit u conferinti'a la Buteni, éra despre terminu se-lu incunoscintiezu de timpuriu. Intrevenirea acést'a credu că nu invedereză nepasare catra chiamare nici nesupunere catra cei mai mari, chiar din contra — pentruca voiamu ca conferinti'a se fia dupa cum se cade, ca se-si aibe resultatulu doritu, am aflatu de bine a se stramutá terminulu.

Eu me temeamu de critica publicului toemai déca lasam sè se tinea conferinti'a la terminulu prescris u cerculariu, in prim'a lineea me temeamu, că dnii comisari vor se me invinovatiésca cu nepasare facia de causa, déca la conferintia s'ar fi presentatu numai putini dintre cei chiamati; déca nu eramu petrunsu de marea insemetnate a conferintiei, nu-mi faceam u de lucru ci o lasam u se decurga, dupa cum va decurge.

Intrevenirea la Preas Santi'a Sa o facusemu in Sibiu, unde dela 4 pana la 10. Octombrie am statu la siedintiele consistoriului metropolitanu; indata dupa sosirea mea acasa m'am pusu in contielegere cu unii preoti din ambele tracte, si am pusu terminulu conferintiei pe 28. Octombrie de abia inse am speditu convocările, cand am primitu dela Preas Santi'a Sa, că pe acestu terminu de 28. Octombrie este convocata preotimea la adunarea pentru fondulu preotiesc; si deci dlu asesoru fia bunu si inseme, că nu din nepasare facia de oficiu ci chiar pentruca me interesam u atât de conferintia cât si de adunarea generala a preotiloru, si érasi nu din nesubordinare facia de superioritate ci tocmai din contra — ca se-mi aratu supunerea — am stramutat u de nou terminulu conferintiei — nu mai de parte pe cât din 28 pe 30. Octomvre, ca astfelui se pociu participá si la adunare si la conferintia, precum adeca s'a si intemplatu, cei-ce au fost dimpreuna cu mine, m'au vediutu; in insusi cerculariu de convocare alu conferintiei (speditu pentru fia-care oficiu parochialu din ambele ppbiterate — deschilinitu) am legatu la inim'a preotiloru si invetiatorilor ca la conferintia negresitu sè se presentedie. Despre stramutarea facuta mi-am tienutu de stensa detorintia a incunoscintiá pre Preas Santi'a Sa Domnulu Episcopu (se fiu scusatul pentru că me provocu de atâte-ori), éra epistol'a am immanuat'o unui teneru intelligent bine cunoscutu, carele avea cale spre Aradu, si pre carele — pentru urgenti'a causei tare l'amu rogatu, ca indata dupa sosirea densului la Aradu, ceea-ce erá se fia la 15. Octombrie, cand adeca dinaintea ochiloru mei a plecatu la drumu sè se presentedie cu epistol'a naintea Preas Sântiei Sale, deci eu eramu odihnitu in conosciintia că tóte le-am facutu dupa cum numai s'a potutu mai bine. Tenerulu inse a presentatu epistol'a numai la 19. Octombrie si de aci a fost, că dnii comisari au venit u faci'a locului si au datu de „usi inchise.“ Ii-am rogatu inse pre ambii, ca pre 30. Octombrie se binevoiesca a aduce pucintica jertfa d'a mai esurge odata la noi si mi-au promis, că vor nisui spre acést'a de vor potea; ii-am asteptat u, pana la gara am iesit u calea loru, — n'au venit u.

Astfelui sta lucrulu; nepasarea, nesubordinarea, de cari viséza dlu asesoru, sunt numai deductiuni din premise neintemeiate si din cuprinderi unilaterali.

Conferinti'a de altmintrea s'a tienut la 30. Octombrie. Au partecipat u 40 preoti si totu cam atati invetatori, inteleghintii mireni toti cati ii-avem si multi plugari din locu si din pregiuru. Conclusele

le-am adusu dupa cum ne-a luminat Duchulu Santu si credu că Venerabilele Consistoriu va aflá si in ele — ca si intraltele — déca nu ceva lucru mare, celu pucinu bunavointia si zelu d'a indemná poporul romanu spre unu pasiu inainte!

Astfelui „s'a intemplatu.“

C. Gurbanu.

Cassa pentru ajutoriulu scóleloru rurale (poporale.)

Ministrulu instructiunei publice in Romania, Dlu P. S. Aurelian, a elaborat u unu proiectu de lege care are de scopu inffintarea unei anume casse pentru ajutoriulu scóleloru rurale, care negresitu se va votá cât mai curându de corpurile legiuitoré. Proiectul se cuprinde in urmatorii articoli:

Art. 1. Se inffintéza in Bucuresci sub numirea de *Cassa pentru ajutoriulu scóleloru rurale*, o institutiune cu scopu de a primi si a administra tóte donatiunile ce se voru face pentru propasirea scóleloru rurale.

Art. 2. Casa pentru ajutoriulu scóleloru rurale este persóna juridica cu dreptulu de a primi legaturi si donatiuni, conform legei civile.

Art. 3. Administratiunea averei casei scóleloru se incredintéza unui consiliu de administratiune si de supraveghere, compusu din: ministrulu instructiunei publice, ca presiedinte; guvernatorele Bancei nationale; rectorii universitatilor; presiedintele Academiei romane si directorulu Casei de depuneri, consegnatiuni si economie.

Art. 4. Consiliulu va administra avereia casei scóleloru dupa prescriptiunile legei de comptabilitate a Statului.

Sub nici unu cuventu elu nu pote se dea alta destinatiune veniturilor acestei case, de cât aceea ce va fi hotarita de catra donatori.

Art. 5. Bunurile imobile donate casei scóleloru nu se potu instreina sub nici unu pretextu, ér avereia mobila se va preface numai in efecte ale Statului, sau garantate de Stat.

Art. 6. Titlurile de proprietate si efectele casei scóleloru se vor pastra la Casa de depuneri, consegnatiuni si economie.

Art. 7. Budgetulu casei se va supune in tot anulu la aprobarea consiliului ministrilor de catra ministerulu instructiunei publice, ér compturile de gestiune se vor supune Inaltei curti de compturi.

Art. 8. In fie-care anu, consiliulu de administratiune si de supraveghere, va supune pintru'nu raportu specialu, la cunostintia M. S. Regelui si a Corpurilor legiuitoré, starea finanziara a casei, intrebuintarea veniturilor si resultatele produse..

Art. 9. Nimeni nu este in dreptu se schimbe scopulu acestei institutiuni, nici se o incorpereze cu avereia si serviciile Statului sau a-le vre-unei alte institutiuni.

Art. 10. Unu regulamentu de administratiune publica va determina modulu de aplicare alu legei de fatia.

Ministrulu culteloru si instructiunei publice, P. S. Aurelian.

La Nru de facia alaturam u suplementu de $\frac{1}{2}$ cõla.

Suplementu la „BISERIC'A și SCÓL'A.“ Nr. 48. Anul VI — 1882.

Nr. 3091/966 scol.

Tuturor p. t. inspectori de scóle.

Venindu la cunoștința acestui consistoriu că unii preparandi și teologi absoluci petrecu fără ocupație, erau altii să ar fi alesu atari ocupatiuni, cari nu convinu bine cu chiamarea de invetitori și de preoți la carea aspira, pre cand de alta parte unele statiani invetatoresci din lipsa de preparandi sunt ocupate de nepreparandi, erau unele parochii sunt de ani vacante erau din lipsa de recurenti: deci avându în vedere că atari preparandi și clerici, în asemenea casuri de lipsa au detorintia a-si pune servitiele loru în folosulu Bisericei: i-provocam pana în 30 de dile se să se insinue aici, că se li-se incredintiedie una ori alta statiune vacanta, căci la din contra se vor considera de neasultatori și se vor tracta ca atari.

Aradu, din siedintia consistoriala tienuta în 18. Noemvre, 1882.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

D i v e r s e .

* Unu premiu de 50,000 franci. Academia de științe din Parisu a primitu comunicatiunea despre hotărârea luata de ministrulu instructiunei publice, care fiscează condițiunile pentru obținerea premiului Volta. Acestu premiu în valoare de 50,000 fr. s'a instituitu prin decretulu dela 11. Iuniu 1882, în favoarea auctorului care va descoperi mijlocul cum electricitatea ar putea fi întrebuiată cu economie în aplicațiunile urmatore: caldura, lumina, acțiune chimica, putere mecanica, tramiterea depeselor, tratarea bolilor. Premiul Volta va fi decernat in 1887. Concursulu deschide la 30. Iuniu din același anu. Savantii din tōte țările sunt admisi a concură.

* Causa ploilor torrentiale. Sciti la ce se potu atribui ploile torrentiale ce au bantuitu și bantue chiar acum unele state? Unu membru alu Academiei de științe din Parisu, d. Faye, s'a insarcinat d'a explică acestu fenomenu. In giurulu sărelui se misca acum numerose comete, care — dupa invetiatul academicu — facu o consumare abusiva de raze solare, in pagub'a planetei noastre. D'aci unu siru de inundatiuni, de deluvie. D. Faye asicura apoi că intr'unu viitoru destulu de apropiatu, vom avea neajunsuri și mai grave. Déca cometele de care e vorba — si acestu punctu e unulu din acelea care trebuie se intereseze pe barbatii din tōte țările, déca astrele care gravită totdeauna mai numerose in giurulu sărelui vor urmă d'a absorbi caldur'a solară, patimentul racindu-se treptat, va ajunge intr'unu timpu relativ scurtu a numai produce nimicu. Nenorocitii locuitori ai sferei noastre desmostenite vor fi astfel reduși a muri de fome și frig. In sfarsitu, rostogolindu-se intr'unu spatiu neechilibrat și desertu patimentulu se va duce se urmeze nisce orbite fantastice. Ce mai remane acum din vechea credintia că cometele anuntiau producerea imbelsiugata a viilor. Acum, cometele — dupa d. Faye — anuntia nu imbelsiugarea viilor, ci ploii și er ploii. (Cur. Rimnic.)

* Comitetulu societății academice „România-Juna“ are onore a aduce la cunoștința Onoratului Publicu romanu, ca in curendu va aparea Almanachulu seu, care pe langa mai multe serieri a-le celor

mai ilustri literati romani va contine si o Alegorie de Augusta nostra scriitorie „Carmen Sylva.“ Apelam la marinimosulu sprijinu alu Publicul român, căci venitulu curatul alu acestei publicatii este menit pentru „România-Juna.“ — In curendu vom avea onore a trimite Listele de abonamentu. Viena, in 6 Decembrie 1882. Pentru comitetu: Presidentu, Popasu. I. T. Mera, secret.

* Noua biblioteca româna Nr. 14. Sumariu. Dinaintea Grivitiei, novela istorica de Virgiliu Onitiu, (continuare); George Noel Gordan, Lord Byron, schită biografică; Notiuni de estetică (continuare), Colomba, novela de Prosper Merimée, Români din Macedonia, Thessalia, Epir și Thracia (continuare.) Varietăți, Petrea Peplea, parente originalu de A. Vlaicu, Vrabi'a etc. Ilustrațiuni: Morra, Sinai'a, desemnul originalu pentru foia. Acestu numaru s'a espediatu numai la cei care au trimis banii de abonamentu.

Doctorulu in medicina

I. N. AUERBACH

fostu medicu alu statului romanu și acum cu pensiune remuneratul, autorulu opului „Medicina legală“ in romanesce,

s'a mutat cu locuinta la Aradu, strad'a Forai, Nr. 7. (cas'a contelui Nădasdi), unde inainte de amédi dela 8 pana la 10., si dupa amédi dela 3 pana la 4 ore ordina si consulta.

Primesce asupra-si si visite pe la locuintele om patienti.

■ Pentru cei lipsiti de mediloce gratis.

Buletin meteorologicu.

Diu'a. Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata 2. Dec.	756.5 mm.	9 ° R.	plooie
Duminica 3. ,	761 " "	7.2 "	nora
Luni 4. ,	761.8 "	4.1 "	seninu
Marti 5. ,	755.2 "	4.7 "	plooie
Mercuri 6. ,	751.5 "	6.8 "	"
Joi 7. ,	756.5 "	5.1 "	obdusu
Vineri 8.	759 "	8.3 "	plooie

Nr. 387.

Edictu

Prin carele se provoca A m a l i ' a Popoviciu nascuta Selck, soci'a invetiatorului Georgiu Popoviciu din Buteni, carea si-a parasită pre legiuțulu seu barbată cu necredinta, ca pana in terminu de unu anu, si o di se se infatiosieze inaintea scaunului protopresitarulu alu Lipovii, spre a se judeca cu numitulu seu barbatu; altcum si fara de dens'a se va judeca in sensulu ss. Canone.

Lipova 1. Noemvre 1882.

Ioanu Tieranu, m. p.
protopresviteru.

Concurs.

Pentru deplinirea postului vacantu de protopresviteru alu **Siriei**, se scrie prin acést'a concursu cu terminu pana la **1. Ianuarie cal. vechiu 1883.**

Venitele impreunate cu acestu postu sunt:

I. din parochia :

- 1) o sesiune de pamentu aratoriu,
- 2) dela fiacare casa cu câte $\frac{1}{4}$ de pamentu, câte un'a mesura de bucate; dela casele fara pamentu câte o jumetate de mesura de bucate,
- 3) stolele indatinate dela 240 de case;

II. din protopresviteratu :

- 1) dela fiacare cununia din tractu câte 2 fl. v. a.
- 2) 5 mesuri de bucate dela fiacare preotu din tractu,
- 3) spesele cancelariei se acoperu de catra comunele tractului.

Recentii au a-si substerne recursele loru in terminulu aretatu mai sus subscrisului comisariu consistorialu Augustin Hamsea, asesoru la consistoriul din Arad — alaturandu documente despre aceea că sunt binemeritati pre terenulu bisericescu si scolaru, mai departe despre absolvirea studieloru gimnasiali cu depunerea esamenului de maturitate, precum si despre absolvirea scientieloru teologice.

Preferintia vor avea acei recenti, cari vor documenta, că pre langa studiele gimnasiale si teologice au absolvatu scientiele juridice, seu filosofice; de sene intielegendu-se că propresviterii alesi dela 1873 incóce sunt scutiti de a documenta acésta cualificatiune.

Siria, in 25. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Augustin Hamsea**, m. p. asesoru consist. ca comisariu consist.

Conformu inaltei ordinatiuni a Preasantiei Sale Domnului Episcopu diecesanu din 22. Noemvre a. c. Nr. 3255. se deschide concursu pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a **Secasius**, protop. Lipovii, cu terminu pana la **27. Decembrie a. c.** in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: Una sesiune de pamentu, seu 30 jugere. Intravilanulu $\frac{1}{2}$ jugeru. Stola indatnata. Birulu dela 100 case in bucate.

Doritorii de a ocupa acésta parochia sunt avisati recursele sale instruite in sensulu statutului organicu a-le adresa subscrisului la Lipov'a precum si-a se prezenta in vre-o dumineca seu serbatore in biserica pentru a-si areta desteritatea in cantare, oratoria, si tipicu.

Lipov'a 24. Noemvre, 1882.

*Ioanu Tieranu.
Protop.*

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Salageni**, ppbiteratulu B. Ineului, se publica concursu cu terminu de alegere pe **12. Decembrie st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: a) in bani gata 100 fl. b) 8 cubule de bucate grân si cucuruzu, c) 8 stangeni de lemn din care se va incaldi si scól'a, si in fine locuintia libera cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune, se vor prezenta in vre-o Dumineca seu serbatore, la st'a

Biserica pentru a-se face cunoscuti poporului, éra recursele instruite normativelor prescrise, si adresate comitetului parochialu, le vor trimite subscrisului inspectore scolaru, pana la 9. Decembvre in Chisineu. Salageni, 18. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. inspectoru scol.

Concursu pentru deplinirea vacantei par. de clas'a a III-a din comun'a **Salageni**, ppbiteratulu B. Ineului, cu terminu de alegere pe **12. Decembrie st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: a) $\frac{1}{2}$ Sessiuae pamentu aratoriu cu 2 cânepiste, b) dela 90 Nr. de case câte un'a mesura cucuruzu sfarmatu, c) cortelul esarendatul cu gradina, si in fine stolele indatinate preotesci. Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt poftiti inainte de alegere in vre-o Dumineca seu Serbatore a-se prezenta in st'a Biserica pentru a-se face cunoscuti poporului, ér recursele instruite conform statutului organicu, si adresate comitetului parochialu se le trimita subscrisului protopresviteru in Chisineu pana la 9. Decembvre st. v. a. c.

Salageni, 18. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. protopresviteru.

Concursu pentru deplinirea postului inv. dela a II-a scóla confesionala romana ortodoxa din comun'a **Tautiu**, inspectoratulu Agrisului, ppbiteratulu Siriei, comit. Aradu cu terminu de alegere pe **19. Decembvre** adeca pe Duminec'a inaintea nascerii lui Christosu a. c.

Emolumintele anuali sunt: 1) in bani gata 220 fl. v. a. 2) 12 orgii de lemn din care are a-se incaldi si scóla, 3) Spese de conferintia 7 fl. 50 cr. v. a. 4) Dela inmormentari unde va fi poftitul 50 cr. 5) Cuartiru liberu cu gradina de legume.

Recentii la acestu postu au a produce: testmoniu despre absolvarea institutului pedagogicu, a-testatu despre purtarea morala, despre ocupatiunea de pana aci, carte de botezu că sunt de religiunea ortodoxa si să se prezenteze la biserica pentru a-se recomandá in cele rituali. Recursele astfelui instruite se vor trimite inspectorului concerninte in Sicul'a per Boros-Jenő pana la 19. Decembrie a. c.. Cei cu testimoniu de cualificatiune vor fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Florianu Montia**, m. p. inspec-torul scolaru.

Conformu decisului Consistorialu dto 20. Octobre, a. c. Nr. 2753. si conform decisului sinodului parochialu din **Micalac'a**, dto 18/30. Iulie 1882. de sub Nr. 4. prin acésta se scrie concursu pe postulu inventatoresca dela scóla din Micalac'a clas'a I. cu terminu de alegere pe **27. Decembrie st. v. 1882.**

Dotatiunea impreunata cu acestu postu este: a) In bani gata 220. fl. v. a. b) $\frac{1}{4}$ pamentu cu 3 jugere competitintia de pasiune — pamentu aratoriu de clas'a I. c) 28. metri cubuci lemn de focu, din cari e a-se incaldi si scóla. d) Pentru scripturistica 5 fl. la anu. e) Cortelul cu gradina.

Dela recenti se recere ca se produca atestate despre acea, că au absolvatu pe langa cursurile pre-parandiale celu putienu 4. clase gimnasiale, si că au depusu esamenu de cualificatiune pedagogica, precum si din limba magiara.

Se mai recere dela recurrenti, ca pana in diua alegerei se prezinte la s. biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Alesulu isi va ocupa postulu seu cu inceputul anului scolariu 1883/4.

Recursele astfelui adjustate sunt a-se tramite pana in 26. Decembre a. c. st. v, Reverendissimului Domnui administrator protopresbiteralu si inspectoru de scole Moise Bocsianu in Aradu.

Micalac'a, din siedintia comitetului parochialu tienuta la 21. Novembre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Moise Bocsianu**, m. p. insp. scol.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a dou'a din comun'a **Apateu**, in Protopresbiteratulu Chisineului se escrie concursu cu terminu de alegere pe Dumineca din **16 Ianuariu st. v, 1883**.

Emolumintele imprennate cu acésta parochie sunt: una jumetate sessie de pamant aratoriu, birulu usuatu, si stolele conform normei stolare aprobatde de venerabilulu Sinodu eparchialu sub Nrulu 210. din 1877.

Doritorii de a occupa acésta parochie, au a-si substerne recursele loru instruite conform prescriseloru Stat. Org. si a Regulamentului pentru parochii, si adresate Comitetului parochialu din Apateu, pana in 10. Ianuariu 1883. la subscrisulu protopresbiteru tractualu in Chitighazu (Kétegyháza).

Datu, in Chitighaz, la 25. Noem. 1882.

Petru Chirilescu,
protopresb.

Concursu pentru vacanta parochie gr. or. romana din opidulu **Vinga**, indiestrata cu o sesie parochiala de 30. jugere pamant aratoriu ce poate aduce unu venituanual de 600—700 fl., cu indatinantele stóle si quartirul liberu preotiescu cu 2 chilii, 1. cuina, 1. camara, si 1. grajd (stalogu) in valore anuala de 200 fl., observandu: cumca parochulu va purta spesele recerute cu ocasiunele reparatiunelor casei parochiale sub timpulu folosirei, — si cu sperativul ajutoriu dela fondulu preotiescu; si asia pe langa unu venit de peste 800 fl. sperativu anuala, prin acésta in urmarea decisului Consistorialu Nr. 2829/1882. B. — se escrie concursu pana in **2 Ianuariu c. v. 1883**. cand va fi si alegerea, ca pe parochia de clasa I. pana cand recurrentii au a se presenta in biserica spre a arata desteritatea loru in cele rituale, si a substerne cu 2 dile mai nainte recursurile protopresbiterului tractualu Meletiu Dreghiciu, in Timisiora.

Vinga, la 21. Noemvre. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Meletiu Dreghiciu**, m. p. prot. Tim.

Pentru parochia de slasa III. din comun'a **Lalasintiu**, (Prot. Lipovei) se escrie concursu cu terminu de alegere pe diua de **19. Decembrie, a. c. st. v** in care di va fi si alegerea.

Dotatiunea impreanata cu acésta parochia e: a) folosint'a a 17. jugere de pamant estravilann afara de 12. jugere tufisiu la délu. b) Venitulu stolaru. c) Birulu dela 130 case in cuceruza de la unu Nr. cu platiu intregu o mesura éra de la o casa cu $\frac{1}{2}$ platiu $\frac{1}{2}$ mesura.

Teologii cari dorescu a competa la acésta parochia se-si tramita recursele loru P. On. D. Protopresbiteru Ioanu Tieranu, in B. Lippa, pana in 17. Decembvre a. c. st. v. si se se prezinte in vre-o Dumineca sau serbatore in s. biserica din locu spre a-si areta desteritatea in oratoria, cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protop.

Pentru parochia de clas'a III-a din comun'a **Bacamezeu**, protopresbiteratulu Lipovii, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in **27. Decembvre a. c.** in care di se va tiné si alegarea.

Dotatiunea inpreunata cu acésta parochie : a) 32 jugere de pamant, si gradina parochiala; b) venitulu stolaru; c) birulu in cuceruza dela 100 case, si adeca dela unu numeru cu platiu intregu o mesura, dela o casa cu jumetate platiu $\frac{1}{2}$ de mesura.

Doritorii de a ocupá acésta parochia se-si trimita recursele sale O. D. Protopopu Ioanu Tieranu in B. Lippa pana in 24. Decembvre a. c. st. v. si se se prezente in vre-o Dumineca séu serbatore in biserica spre a-si areta desteritatea in oratoria cantare si tipicu.

Bacamezeu, 20. Noemvre 1282.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Ioanu Tieranu**, m. p. protop.

In sensulu concesiunii V. Consis. diecesanu din Caransebesiu datt. 13. Noemvre a. c. Nr. 1121. B. se deschide concursu pre parochia gr. or. rom. de clas'a II-a din **Jebeliu**, comit. Timisiu, protopresbiteratulu Jebeliului, cu terminulu pana la **26. Decembvre a. c.**

Emolumintele cu acésta parochia sunt: a) Una sesiune pamant aratoriu si comasatu de a II-a si a III-a clasa, constatore din 33 jugere. b) Unu platiu parochialu de $\frac{1}{2}$ jugeru. c) Stola indatinata dela 164 case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt potiti ea recrusurile loru instruite conformu stat. org. bis. si regulamentului pentru parochii se le adresedie Comitetului parochialu, si se le substérrna Prea On. Domnui protopopu **Alesandru Ioanovicu** in Jebeliu.

Dela recurrentii se poftesce a-se presentá in un'a din Dumineci séu serbatori in sant'a biserica, pentru de a-si areta desteritatea in cantari si in cele pastorale. Recursele celor ce nu se voru presentá nu se vor luna in considerare.

Din siedintia comit. parochialu gr. or. rom. tie-nuta in Jebeliu la 21. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

Vasile Ciuta m. p.
presedinte comit. pir.

In contilegere cu Prea On. Domnu **Alesandru Ioanovicu** m. p. protopopu in Jebeliu.

Pentru deplinirea postului invetatorescu vacantu la scol'a gr. or. din comun'a **Bohanu**, protop. B. Inelului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **12. Decembrie, st. v.**

Emolumintele sunt: 105 fl. 12 cubule bucate 8 grâu, 4 cucurudiu, 12 stêngini lemne din care are a se incaldi si scol'a, 3 holde de pamant aratoriu, quartiru cu gradina de legumi.

Bohanu, 9. Octombrie. 1882.

In contilegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. protop.

Venerabilulu consistoriu eparchialu aradanu, cu decisulu seu din 11/23. Noemvre a. c. Nr. 2982 B. decretandu sistemisarea unui postu de capelanu temporalu langa morbosulu preotu Georgiu Chirilescu parochulu din *Chitichazu*, in protopresbiteratulu Chisineului, pentru indeplinirea acelui, cu acést'a se deschide concursu cu terminu de alegere pe duminic'a din 19. *Decemb're st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: diumatate din tóte beneficiile parochiali, cari stau: din o sessia de pamentu estravilanu comassatu, birulu si stólele indatinante dela 216 case, si care beneficii tóte laolalta in pretiulu mediu, se potu sui pe partea capelanului anualminte la 600 fl. v. a.

Astfeliu parochi'a fiind de clas'a prima, dela recurrenti se poftesce: ca se aiba testimoniu despre absolvirea aloru 8 clase gimnasiali in modu regulat, testimoniu de maturitate si de calificatiune pentru parochia de clas'a prima, — care testimonii adnecesate catra recursele instruite in sensulu statutului organicu si a Regulamentului pentru parochii, pana in 15. Decemb're a. c., — adresate catra comitetulu parochialu din locu, au de a le suscerne la protopresbiterulu tractualu Petru Chirilescu in Kétegyháza, fiind poftiti totodata recurrentii, ca pentru de a-si areta desteritatea in cele bisericesci, pana la terminalu alegerei in vre-o Dumineca séu serbatória sé se prezenteze la S. Biserica din locu.

Chitichazu, la 17. Noemvre 1882.

Pentru comitetulu parochialu:

Mihaiu Ardeleanu, m. p.
presedinte.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. protopopu.

Conform ordinatiunei Venerabilului consistoriu diecesanu din 5. Noemvre a. c. st. v. Nr. 3031 se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiator de la clas'a fetésca confesionala rom. gr. or. din *Chesintiu*, ppviteratulu Lipovei, inspectoratulu Timişorei, cu terminu pana in 12. *Decemb're a. c. st. v.* cand va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:
1) Salariu anualu in bani gata 300 fl. v. a. 2) 6 meti grâu, si 6 meti cuceruzu. 3) 8 orgii de lemn din carii se va incaldi si scól'a. 4) pausialu 5 fl. v. a.
5) Spesele de calatorie la conferintele invetatoresci 10 fl. v. 6) Cortelu liberu in localulu scólei cu $\frac{1}{4}$ de jugeru de gradina pentru legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si trimite recursele sale conform prescriselor „Statutului organicu” comitetului parochialu la adres'a Dlui inspectóre cercualu scolaru Iosif Gradinariu in Seceani, post'a Vinga, pana la terminalu prefiptu.

Chesintiu, 11. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu**, m. p. inspect. scl.

Pe bas'a decisului Vener. Consist. gr. or. din Caransebesiu dto 12. Noemvre a. c. Nr. 1105. B. pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a III-a din comun'a *Birda*, in tractulu protopopescu alu Jebelului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 12. *Decemb're st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: 1 sessiune pamentu arătura si putienu finatiu, birulu preotiescu dela 80 de case de dupa pamentu à 60 de oche de sessiune jumetate grâu si jumetate cuceruzu, stol'a usuata de pana aci, casa parochiala cu doua chilii si cu celealte trebuciose pre langa ea si cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, catra acést'a inca mai alta gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru, si 4 gradini (ograzi) afara.

Recentii au a-si trimite petitiunile sale inzestrante cu documintele necesarie conf. stat. org. si regulamentului pentru parochii pana in diu'a de alegere parintelui prot. Alesandru Ioanoviciu in Jebelu.

In fine dela recenti se pofteste a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatória la s. bis. din locu pentru de a-si areta desteritatea in cantu si in cele pastorale.

Birda, in 14. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dist. protop.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a rom. gr. or. din *Drautiú*, protopresbiteratulu Siriei (Vilagos) cu terminu de alegere pre 6/18. *Decemb're a. c.* in care di va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt urmatórele: in bani gata 120 fl. v. a. 10. cubule de bucate, jumata grâu, jumata cuceruzu, 5 meter magia de fân in pretiu de 20 fl. v. a. 3 jugere de pamentu aratoriu, 12 orgii de lemn din care se va incaldi si scól'a. 8 fl. v. a. pentru conferintia, cortelu liberu cu gradina pentru legumi si in fine dela inmomentari mari 40 cr. dela mici 20 cr.

Recentii sunt avisati a-si tramite recursele subscrisului inspectoru de scóle in Világos, pregatite conform stat. org. si adresate comitetului parochialu pana la diua anumita.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Mer'a**, m. p. Adm. prot. si inspectoru de scóle.

Ne aprobandu-se alegerea de invetiatoriu la scól'a gr. or. din comun'a *Dezesci*, in protop. Lugosiului, se escrie concursu nou, cu terminu pana in 5-lea Decemb're a. c. st. v. in care diua se va face alegere noua.

Emolumintele si conditiunile sunt tot cele publicate in Nrii 31. 32 si 33. a fóiei „Biserica si Scól'a” a. c.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu diecesanu dto 5/17. Augustu a. c. Nr. 1982/543. scol. prin acésta se escrie concursu pentru deplinirea statutunei invetatoresci din *Ociu*, protopopiatulu Halmagiu, cu terminu de alegere pe 28. *Novembre*.

Emolumintele anuali sunt: 184 fl. 5 orgii de lemn lungi, quartiru liberu si gradina.

Recentii sunt avisati recusele provediute cu toté documintele necesare adresandu-le comitetului parochialu a-le tramite subscrisului in Halmagiu.

Ociu, 8. Novembre 1882.

Comitetului parochialu.

In contielegere cu mine **Ioanu Groza**, m. p. prot.